

Jongeren: Voor een rookvrij leven - Een Europees Jongerenmanifest

Voorwoord

Wij, de jongeren van Europa, zijn diep bezorgd over de impact van roken en passief roken op het individu. We hebben dit manifest opgesteld met het oog op het fundamentele recht op een goede gezondheid en een gezonde omgeving. Iedereen heeft recht op een levensstandaard die zijn gezondheid en welzijn bevordert en moet gezonde keuzes kunnen maken.

Inleiding

Als een van de belangrijkste vermijdbare doodsoorzaken in de EU speelt tabak een essentiële rol in het gezondheids-, sociale, economische en milieubeleid. Meer dan 10.000 jongeren uit heel Europa namen deel aan het project European Youth Forum (YFJ) “Young People: For a Life without Tobacco?”. Uit deze uitgebreide enquête bij jongeren kwamen een groot aantal vragen en aanbevelingen voor een meer efficiënt lokaal, nationaal en Europees beleid naar voren. Dit Europees Manifest bevat de resultaten van de nationale enquêtes in de lidstaten van de EU die door bijna 200 nationale afgevaardigden in Brussel werden aangenomen op 21 mei 2006.

Meer inspraak voor jongeren

Jongerenorganisaties zouden moeten worden geraadpleegd over en - als actieve deelnemers - betrokken bij de belangrijke beleidsbeslissingen die het leven van jongeren beïnvloeden. Het betrekken van jongerenorganisaties bij de beslissingen van de overheid in verband met roken is dan ook van vitaal belang.

We zijn van mening dat de positieve en negatieve effecten van beleidsbeslissingen, vooral wat roken betreft, het duidelijkst worden op de lange termijn en dat de jongeren dus de gevolgen zullen dragen, omdat het beleid hun levenskwaliteit en gezondheid zal beïnvloeden.

Onze aanbevelingen:

- De ontwikkeling van langetermijnstrategieën in verband met roken en het betrekken van jongeren bij alle fasen van deze ontwikkeling (bijv. het opstellen, opvolgen en evalueren van het beleid);
- Jongerenorganisaties, als het contact tussen de beleidsmakers en de jongeren, actief betrekken bij het beleidsproces. Verder zou men de jongeren via formele en informele educatie moeten raadplegen en informeren over roken en aanverwante onderwerpen;
- Er moeten meer ondersteunende maatregelen worden genomen op lange termijn (politiek, logistiek, financieel, enz.) voor jongerenorganisaties die zich bezighouden met rookpreventie en het verminderen van de schadelijke invloed van roken;
- Er moeten ook doelstellingen op korte termijn worden geformuleerd om acute problemen aan te pakken;
- De beleidsmakers moeten de dialoog tussen alle partijen die betrokken zijn bij problemen in verband met roken in gang zetten en bevorderen;
- De Europese Commissie, het DG Onderzoek en het DG Gezondheid en Consumentenbescherming moeten het onderzoek naar specifieke programma's om te stoppen met roken, voor mannen en vrouwen en voor bepaalde leeftijden, waarbij jongerenorganisaties betrokken zijn op lokaal, nationaal en Europees vlak bevorderen en financieren;
- Hiervoor moeten financieringsprogramma's worden opgenomen in het 7^e Kaderprogramma en in de subsidies voor volksgezondheid;

- De resultaten moeten actief bekendgemaakt worden bij het publiek, ook bij de jongeren en de massamedia.

Educatie en preventie!

Jongerenorganisaties zijn de belangrijkste bronnen van informele educatie en spelen bijgevolg een belangrijke rol in het promoten van actief burgerschap en participatie bij jongeren. Ze dragen ook sterk bij tot de vorming van meningen en het ontwikkelen van gedragingen. Bovendien is informele en formele educatie essentieel om roken te voorkomen en om jongeren te helpen goed geïnformeerde beslissingen te nemen; dit is vooral belangrijk voor rokers die op jonge leeftijd beginnen te roken en vaak door hun vrienden onder druk worden gezet.

Onze aanbevelingen:

- Initiatieven ter ondersteuning van de informele educatie in verband met gezondheid moeten beter worden gesteund en de jongerenorganisaties moeten er meer bij worden betrokken;
- De campagnes moeten zich concentreren op de positieve aspecten van het niet-roken;
- De gezondheidsopvoeding moet zo jong mogelijk beginnen en worden voortgezet in alle stadia van de educatie;
- Jongeren zelf (zoals studentenraden) en andere belanghebbenden, zoals NGO's, het ministerie van Volksgezondheid en de media, moeten hierbij helpen;
- Er moet een geïntegreerd holistisch programma rond gezond leven worden ontwikkeld dat verplicht deel uitmaakt van de formele educatie. Het moet gaan om een positieve aanpak, waarbij de nadruk wordt gelegd op het voorkomen van en stoppen met roken. Het moet ook flexibel zijn en kunnen worden aangepast aan specifieke groepen, bijvoorbeeld op basis van leeftijd, geslacht, rokers, niet-rokers, sociaal-economische groepen. Dit educatieproces moet gericht zijn op het ontwikkelen van de individuele mentaliteit die leidt tot een zelfgekozen gedragsverandering;
- De EU-instellingen moeten bewustzijns campagnes over passief roken organiseren:
 - A) voor jongeren;
 - B) voor rokers in het algemeen;
 - C) voor ouders die hun kinderen blootstellen aan omgevingsrook (ETS);

- Interactieve en doelgerichte campagnes over roken ontwikkelen die de boodschap tot bij de jongeren brengen;
- Ouders aanmoedigen en helpen om deel te nemen aan de gezondheidseducatie. Rokende ouders aanmoedigen om te stoppen met roken;
- Praktische training en educatie organiseren voor al het bezoldigde en onbezoldigde personeel dat betrokken is bij jongereneducatie, sociaal werk en gezondheidszorg voor jongeren, zodat ze accuraat en up-to-date informatie kunnen verstrekken aan de jongeren.

Toegankelijkheid, zichtbaarheid en stoppen met roken

Om meer gezondheidsproblemen en hogere kosten voor de maatschappij te vermijden, is het van het allergrootste belang dat het aantal rokende jongeren wordt verminderd. Momenteel is er echter onvoldoende ondersteuning voor mensen die willen stoppen met roken. Een voorbeeld hiervan is dat nicotinevervangers vaak zelfs duurder zijn dan de sigaretten. Hulpmiddelen om te stoppen met roken en ondersteuning, zoals therapie met nicotinevervangers, zouden gratis ter beschikking moeten worden gesteld aan jongeren als er aangepaste steun beschikbaar is. Omdat rokers vaak op jonge leeftijd beginnen roken, is het ook essentieel om de bestaande wetgeving die de verkoop van tabak aan minderjarigen verbiedt, strenger toe te passen, wat helaas vaak niet gebeurt. Jongeren zijn dikwijls ook het belangrijkste mikpunt voor tabaksreclame; bijgevolg menen we dat een betere reglementering, die rekening houdt met de kwetsbaarheid van kinderen en jongeren, absoluut noodzakelijk is.

In dit opzicht vragen we:

- Gemakkelijke en gratis toegang tot ontwenningssklinieken en psychologische ondersteuning, gefinancierd met de belasting op tabaksproducten;
- Nicotinevervangers en andere hulpmiddelen om te stoppen met roken zouden goedkoper moeten zijn dan sigaretten. Ze moeten ook gemakkelijker toegankelijk zijn;
- Meer toezicht op de naleving van de wetgeving op de minimumleeftijd voor de aankoop van sigaretten;
- Alle vormen van tabaksreclame zouden moeten verboden worden;

- De belasting op behandelingen met nicotinevervangers mag niet hoger zijn dan de belasting op medische producten;
- We vragen de invoering van een eenvormige sigarettenverpakking, namelijk wit met een tekst in zwarte letters van het type Arial, om het gebruik van kleuren als subtiele en indirecte reclame voor tabaksproducten te voorkomen;
- Op het pakje zouden verschillende waarschuwingen in verband met gezondheid moeten worden aangebracht en ze zouden minstens 75% van de omvang van de verpakking moeten uitmaken;
- Op de achterzijde van de verpakking zou men foto's moeten aanbrengen van mensen of organen die zijn aangetast door de schadelijke effecten van roken;
- Een percentage van de belasting op het tabaksverbruik zou rechtstreeks moeten worden aangewend om rookstop- en preventieprogramma's en therapieën met vervangingsproducten te financieren;
- Er zouden vergunningen voor kleinhandelaars moeten worden ingevoerd en een verbod op sigarettenautomaten en de verkoop van tabaksproducten via het Internet om ervoor te zorgen dat minderjarigen geen toegang krijgen tot tabaksproducten. Verder zouden er geen tabaksproducten in de uitstalramen mogen worden geplaatst;
- Anti-rookcampagnes zouden moeten gericht zijn op de schade die roken veroorzaakt, terwijl campagnes om te stoppen met roken de positieve kanten van niet-roken in de kijker moeten plaatsen;
- De verkoop van tabak moet verboden worden - en dit verbod moet worden gecontroleerd - aan jongeren onder de 18 jaar in de hele Europese unie;
- We vragen een verbod op additieven die de verslaving verhogen, kankerverwekkende en andere giftige producten in tabaksproducten die gezondheidsrisico's inhouden voor actieve en passieve rokers;
- Op de tabaksproducten moeten foto's worden aangebracht die de gevolgen van roken tonen en in de verpakking moet een folder worden aangebracht die de roker informeert over de gevolgen van zijn gewoonte en de hulp die beschikbaar is om te stoppen met roken;
- Het is belangrijk dat minder ontwikkelde landen worden beschermd tegen de tabaksindustrie en die bescherming moet worden gegarandeerd door de Europese normen toe te passen op alle activiteiten van in Europa gevestigde bedrijven, ongeacht de eindbestemming van hun producten.

Bescherming tegen tabaksrook in de omgeving

Mensen zouden recht moeten hebben op een rookvrije omgeving in gesloten publieke ruimten. Een rookverbod moet dus gebaseerd zijn op het voorkomen van blootstelling aan omgevingsrook (ETS - Environmental Tobacco Smoke) in openbare plaatsen, op het werk en thuis, met speciale aandacht voor de zwakkeren in de maatschappij - vooral ongeboren kinderen. Dat kan worden gerealiseerd met een uitgebreid rookverbod in openbare plaatsen, in het openbaar vervoer, scholen, ziekenhuizen kinderopvangcentra en op het werk, evenals in vrijetijdscentra (vooral hotels, cafés en restaurants).

Veel landen hebben het roken op het werk al aan banden gelegd en in verschillende landen werd een uitgebreid rookverbod ingevoerd. Deze reglementering moet in alle landen worden opgelegd. Het resultaat van dit rookverbod is dat de meeste inwoners en consumenten na een korte overgangperiode het belang van dergelijke reglementeringen begrijpen en ze steunen.

Een rookverbod is een van de belangrijkste maatregelen in verband met roken en daarom geloven we dat:

- Alle werkomgevingen en gesloten publieke ruimten rookvrij moeten zijn;
- Een totaal rookverbod de beste optie is. Alleen wanneer er buiten de werkomgeving geen rookplaats kan worden ingericht, zou er in een rooklokaal moeten worden voorzien - dat lokaal moet worden uitgerust met een doeltreffend en effectief luchtverversings- en filtersysteem met een rechtstreekse uitgang naar buiten. In dit lokaal zou men geen drank of voedsel mogen gebruiken;
- In alle andere lidstaten de overheid zou moeten trachten eveneens een rookverbod in te voeren in overheidsinstellingen en op andere publieke plaatsen. De lidstaten kunnen van elkaar leren hoe ze een efficiënt rookverbod kunnen instellen;
- De toepassing van de wet op het roken goed moet worden gecontroleerd en geëvalueerd;
- Er geen pakjes van 10 sigaretten of minder meer verkocht zouden mogen worden;
- Zowel rokers als niet-rokers gerespecteerd moeten worden;
- Een rookverbod strenger zou moeten gecontroleerd worden met willekeurige inspecties in openbare plaatsen;

- Landen die sterk afhankelijk zijn van de tabaksindustrie aangemoedigd en gesteund moeten worden om andere industrieën te ontwikkelen.

Passief roken en kinderen

Het is noodzakelijk om het publiek meer bewust te maken van de speciale bescherming die nodig is voor minderjarigen, baby's en foetussen.

Dat moet gebeuren met speciale campagnes en educatie. Ze moeten in de eerste plaats gericht zijn op de maatschappij in het algemeen en in de tweede plaats op zwangere vrouwen en hun gezinnen.

Het doel is de mensen te informeren over de schade die roken veroorzaakt aan de baarmoeder en de schade die rokende ouders hun kinderen kunnen toebrengen.

Besluit

‘Een ieder heeft recht op een levensstandaard die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin’, artikel 25, Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Gezien de sterke bewijzen dat tabak de belangrijkste vermijdbare oorzaak van vroegtijdig overlijden is in de ontwikkelde landen, besluiten de deelnemers aan de conferentie dat men alles in het werk moet stellen om jongeren te beschermen tegen de gezondheidsrisico's en de schade die wordt veroorzaakt door roken en omgevingsrook. Er moeten maatregelen worden genomen om roken te voorkomen en mensen te helpen om te stoppen met roken en ze moeten gratis ter beschikking worden gesteld aan alle groepen in de maatschappij, ongeacht geslacht, leeftijd, religie of sociale status. Om de levensverwachting te verhogen, moeten rokers en niet-rokers actief bij het proces worden betrokken. We moeten streven naar een maatschappij waarin noch niet-rokers, noch rokers zich nodeloos geïsoleerd, gediscrimineerd of aangetast in hun persoonlijke vrijheid en rechten voelen. Om ervoor te zorgen dat de rechten die zijn opgenomen in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, vooral de artikelen 3 en 25, worden gerespecteerd, mag niemand (en vooral kinderen niet) onvrijwillig aan omgevingsrook worden blootgesteld. Om jongeren te helpen een goed geïnformeerde keuze te maken en rokers te helpen bij hun beslissing om te stoppen met roken, is informatie over roken en de gevolgen ervan essentieel en moet ze gemakkelijk toegankelijk zijn voor iedereen.

Tot slot besluiten we dat een goede gezondheid nog steeds op de eerste plaats komt als mannen en vrouwen naar hun verlangens worden gevraagd en dat van alle rechten die belangrijk zijn voor mensen en worden omkaderd door internationale wetten, geen enkel recht fundamenteler is dan het recht op gezondheid.

Bijlage

Formele educatie: het hiërarchisch gestructureerde, chronologisch georganiseerde onderwijssysteem van primaire tot tertiaire instellingen.

Informele educatie: het proces waarbij elk individu gedragingen, waarden, vaardigheden en kennis verwerft uit de dagelijkse ervaringen, bijvoorbeeld door familie, vrienden, collega's, de media en andere invloeden en factoren in de omgeving van een individu.

Niet-formele educatie: educatie die wordt georganiseerd buiten het gevestigde formele systeem en is bedoeld voor een identificeerbaar leerpubliek met identificeerbare leerdoelstellingen.

Belasting op geneesmiddelen: Belasting op medische producten. Meestal erg laag omdat geneesmiddelen als basisproducten worden beschouwd.

7^e Kaderprogramma: Het Kaderprogramma (KP) is het belangrijkste instrument van de Europese Unie voor de financiering van onderzoek en ontwikkeling. Het KP werd voorgesteld door de Europese Commissie en aangenomen door de Raad en het Europees Parlement volgens een gezamenlijke beslissingsprocedure. Er werden kaderprogramma's geïmplementeerd sinds 1984. Deze lopen over een periode van vijf jaar, waarbij het laatste jaar van het ene KP en het eerste jaar van het volgende KP elkaar overlappen. Het huidige KP is het 6^e Kaderprogramma, dat loopt tot einde 2006. Er werd echter voorgesteld het 7^e Kaderprogramma over zeven jaar te laten lopen. Het zal volledig operationeel zijn vanaf 1 januari 2007 en eindigen in 2013. Het werd ontworpen om verder te bouwen op de resultaten van het vorige programma betreffende de creatie van de [Europese Onderzoeksruiimte](#), en zal verder bijdragen tot de ontwikkeling van de kenniseconomie en -maatschappij in Europa (Definitie afkomstig van de Informatiedienst voor communautair onderzoek en ontwikkeling).